

saa dog med stor Pluralitet, om Udfælg-
 heden af tvungne Fagprøvers Indførelse, og
 det forekommer mig, at et saadant Ufste
 ogsaa bør efterkommes, da det møder frem-
 fra et saa stort Tal. Man skal nemlig erin-
 dre, at det kan ikke fortrædige nogen, det
 kan kun hjælpe og gavne, men ikke skade.
 Der er freikommet Udtalelser til mig om,
 at det f. Eks. vilde genere enkelte Haand-
 værkere paa Landet, der ernære sig ved
 Reparationsarbejde, f. Eks. Murere, som
 ikke ere i Bestiddelse af tilstrækkelig Færdig-
 hed for at kunne aflægge denne Fagprøve.
 Denne Opfattelse er imidlertid fejl, idet man
 skal erindre, at Loven selvfølgelig ikke faar
 tilbagevirkende Kraft, og det ikke var nogen
 Skade til, om de kommende Generationer
 fik Lejlighed til at uddanne sig lidt bedre i
 deres Fag end hidtil; de kunde gerne følge
 Stridt med Tiden ligesom alt andet. Man
 maa ogsaa lægge Mærke til, at § 3 netop
 aabner Vej for disse til at fortsætte deres
 Gerning i Fremtiden, som de have gjort i
 Fortiden, den giver nemlig enhver Lov til at
 arbejde i Haandværks- og Fabrikdrift, naar
 han kun udnytter sin egen, sin Hustru
 eller sine Børns Arbejdskraft til Hjælp.
 Der er rigtignok taget den Bestemmelse, at
 man kun maa udnytte sine Sønners Hjælp
 indtil det 18de Aar, hvilket jeg maa formode,
 at enhver vil billige. Gaar man ud fra,
 at tvungne Fagprøver ville blive indførte,
 saa kommer § 22, der fritager polytekniske
 Kandidater for Aflæggelsen af en saadan
 Prøve, og endvidere bemyndiges — her be-
 gynder Ministeriets Bemyndigelser — Mini-
 sterens til at lade Afgangsksamen ved andre
 Anstalter eller Skoler saa samme Virkning
 som Afgangsksamen ved polyteknisk Lære-
 anstalt, og endvidere bemyndiges Ministeren
 til under særlige Omstændigheder, naar ved-
 kommende har godtgjort at være i Bestiddelse
 af den nødvendige tekniske Færdighed, da at
 lade Prøven bortfalde. Disse sidste Bestem-
 melser, tror jeg, vilde blive den sikre Vej
 og Vandring til Bilskaarlighed, eller antaget
 Virkskaarlighed, og til Misfornøjelse. At der
 skal tilkendes den polytekniske Kandidat
 Privilegium paa at træde op i Konkurrence
 med Haandværkere uden at aflægge den
 samme Dueltagsprøve, som fordræs af
 disse, maa jeg absolut modsætte mig, og jeg
 forstaar heller ikke rigtigt, hvilke Anstalters
 eller Skolers Eksaminer, der skulde kunne
 erstatte den praktiske Prøve. Jeg forud-
 sætter, at der her er sigtet f. Eks. til Fag-
 skolerne, men saa maa jeg ogsaa udtale, at
 Fagskolerne ere i den Grad i deres
 Borden her i vort Land, at man ikke
 kan bygge en Lov eller Lovgivning

overhovedet derpaa. Det næste, jeg maa
 spørge om, det er, hvad er den tekniske
 Færdighed, som Ministeren under særlige
 Omstændigheder kan lade sig nøje med?
 I det hele taget vil jeg ogsaa udtale dette
 med Hensyn til det Privilegium, jeg om-
 talte, til polytekniske Kandidater, at de saa-
 ledes kunne træde i Konkurrence over for
 Haandværkerne uden at aflægge samme Prøve
 som de, at jeg for mit Vedkommende saa
 nogenlunde kan gaa med til Bevarelsen af
 gamle Privilegier, men grumme nødig vil
 gaa med til Etableringen af ny. For Han-
 delens Vedkommende have vi akkurat det
 samme Tilfælde. § 27 nævner, at af en
 Handelsmand skal, for at han kan erhverve
 Næringsbevis som Købmand, Grossist eller
 i hvilken Egenkab det nu skal være, fordræs,
 at han ved en Prøve skal godtgøre at være
 i Bestiddelse af Kendskab til Bogføring; men
 saa bemyndiges Ministeren til under særlige
 Omstændigheder, naar vedkommende har
 godtgjort at være i Bestiddelse af fornøden
 Dygtighed, at lade Prøven bortfalde. Men
 her spørger jeg: kan man stille ringere For-
 bringer til en Handelsmand, end at han
 har Kendskab til Bogføring? Mig forekom-
 mer det, at naar en Mand ønsker at træde
 ind i Handelsstanden og ikke en Gang har
 Kendskab til Bogføring, saa bør han helst
 vælge sig en anden Næringsvej; thi saa-
 danne Folk opnaa i Reglen ikke andet end
 at ødelægge sig selv og andre med. Med
 Hensyn til Organisationen af de Foreninger,
 hvis Vedtægter kunne vinde ministeriel Stad-
 fæstelse og derved erhverve sig forstfel-
 lige Rettigheder, da tror jeg, at selve Ved-
 tægterne absolut ville kunne gøre meget Gavn,
 og jeg hilser derfor ogsaa denne Del af
 Forslaget med nogen Glæde. De forfættelige
 Begunstigelser, som der ere opstillede, kunde
 man maaske passende, som det ogsaa her i
 Rjøbenhavn er udtalt af en af Haandværkets
 ledende Mænd, kalde et Løkkemiddel for at
 lokke Folk ind i saadanne Foreninger. Det
 er et Udtryk, som jeg ærlig talt tilstaar, at
 jeg ikke holder meget af. Jeg mener, at
 saadanne Foreninger skulle være af den Be-
 staffethed, at Folk kunne se deres Fordel
 ved at gaa ind i dem og ikke skulle lokkes
 derind. Overhovedet skulde man tro, at
 enhver næringsdrivende med Glæde vilde
 slutte sig til en Organisation, der følge
 Love og Vedtægter skulde arbejde hen til
 Sammenhold mellem sine Medlemmer, til
 at holde Standsæren i Høvd, til at virke
 for Lærlinges Oplæren og Svendes videre
 Udvikling. Men naar der saa blandt
 de Fordere, der skulle nydes, siges,
 at Vedkommende skulle saa være ens-